

Social 2
Juni 2021

Notat om hjælpemidler og forbrugsgoder

til brug for tema-ankemøde i uge 24 2021

Indhold

- I. Indledning
- II. Lovgrundlag
- III. Generelt
- IV. Kriterier for bevilling
 - Væsentlighed
 - Den daglige tilværelse
 - Udøvelse af erhverv
- V. Praksis – Ankestyrelsens principmeddelelser om hjælpemidler og forbrugsgoder
- VI. De konkrete mødesager

I. Indledning

Vi har valgt at fremlægge 35 konkrete sager for at belyse Ankestyrelsens praksis om hjælpemidler og forbrugsgoder.

II. Lovgrundlag

Praksisnotatet er baseret på lov om social service, jf. lovbekendtgørelse nr. 1287 af 28. august 2020 (**serviceloven**), bekendtgørelse nr. 1247 af 13. november 2017 om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven (**hjælpemiddelbekendtgørelsen**), og vejledning nr. 10324 af 14. december 2017 om støtte til hjælpemidler og forbrugsgoder.

Uddrag af serviceloven:

§ 112. Kommunalbestyrelsen skal yde støtte til hjælpemidler til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når hjælpemidlet

- 1) i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne,
- 2) i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet eller
- 3) er nødvendigt for, at den pågældende kan udøve et erhverv.

Stk. 2. Kommunalbestyrelsen kan bestemme, at et hjælpemiddel skal leveres af bestemte leverandører. I forbindelse med kommunalbestyrelsens indgåelse af leverandøraftaler inddrages repræsentanter for brugerne ved udarbejdelse af kravspecifikationerne.

Stk. 3. Ansøgeren kan vælge leverandør af hjælpemidler, jf. dog stk. 4. Hvis kommunalbestyrelsen har indgået en leverandøraftale og ansøgeren ønsker at benytte en anden leverandør end den, som kommunalbestyrelsen har indgået leverandøraftale med, indkøber ansøgeren selv hjælpemidlet og får udgifterne hertil refunderet, dog højst med et beløb svarende til den pris, kommunen kunne have erhvervet hjælpemidlet til hos sin leverandør. Har kommunalbestyrelsen ikke indgået leverandøraftale, kan ansøgeren vælge leverandør, og støtten ydes efter regning, dog højst med et beløb svarende til prisen på det bedst egnede og billigste hjælpemiddel.

Stk. 4. Ansøgerens ret til at vælge leverandør af hjælpemidler efter stk. 3 gælder ikke, hvis kommunalbestyrelsen kan stille et hjælpemiddel til rådighed, som er fuldstændig identisk med det hjælpemiddel, som ansøgeren ønsker at anskaffe fra en anden leverandør.

Stk. 5. Social- og Indenrigsministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte regler om

- 1) afgrænsningen af de hjælpemidler, hvortil der kan ydes støtte, og adgangen til genanskaffelse,
- 2) i hvilket omfang modtageren selv betaler en del af udgiften til anskaffelse, reparation og drift af et hjælpemiddel,
- 3) hvornår støtte til et hjælpemiddel kan ydes som udlån eller udleveres som naturalydelse,
- 4) hvorvidt der skal gælde særlige betingelser for støtte til visse hjælpemidler, herunder muligheden for udlevering af visse hjælpemidler fra en offentlig institution, og
- 5) hvorvidt visse hjælpemidler kan stilles til rådighed som led i et botilbud.

§ 113. Kommunalbestyrelsen skal yde hjælp til køb af forbrugsgoder, når betingelserne i § 112, stk. 1, er opfyldt. Der kan dog ikke ydes hjælp til forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo.

Stk. 2. Der kan kun ydes hjælp, når udgiften er over 500 kr.

Stk. 3. Hjælpen udgør 50 pct. af prisen på et almindeligt standardprodukt af den pågældende art.

Stk. 4. Hvis det på grund af den nedsatte funktionsevne er nødvendigt med et forbrugsgode, der er dyrere end et almindeligt standardprodukt, eller hvis den nedsatte funktionsevne nødvendiggør særlig indretning af forbrugsgodet, betaler kommunen, jf. stk. 1, de nødvendige merudgifter.

Stk. 5. Hvis forbrugsgodet udelukkende fungerer som et hjælpemiddel til at afhjælpe den nedsatte funktionsevne, betaler kommunen, jf. stk. 1, de fulde anskaffelsesudgifter. Hjælpen kan ydes som udlån.

Stk. 6. Social- og Indenrigsministeren kan i en bekendtgørelse fastsætte nærmere regler om

- 1) afgrænsningen af de forbrugsgoder, der kan ydes hjælp til, og adgangen til genanskaffelse, og
- 2) i hvilket omfang modtageren selv skal betale en del af udgiften til reparation og drift af et forbrugsgode.

§ 115. Det er en forudsætning for støtte efter §§ 112, 113, 113 b og 114, at hjælpemidlet, forbrugsgodet eller bilen ikke kan bevilges efter anden lovgivning.

Uddrag af bekendtgørelsen om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven:

§ 3. Hjælp ydes til anskaffelse af det bedst egnede og billigste hjælpemiddel. Hjælpen kan ydes som udlån, kontantydelse eller udleveres som naturalhjælp.

Stk. 2. Hvis hjælpen er ydet som udlån, skal hjælpemidlet tilbageleveres til kommunen, når ansøgeren ikke har brug for det mere. Følgende hjælpemidler skal dog ikke tilbageleveres efter endt brug: Ortopædisk fodtøj, arm- og benproteser, støttekorsetter og bandager m.v., parykker, brystproteser, stomihjælpemidler og kropsbårne synshjælpemidler til personer med en varigt nedsat synsfunktion eller medicinsk-optisk definerede, varige øjenlidelser.

§ 4. Hjælp til reparation og udskiftning af bevilgede hjælpemidler samt reservehjælpemidler ydes efter behov. Hvis ansøgeren fortsat har behov for det pågældende hjælpemiddel, og ansøgerens funktionsnedsættelse i alt væsentlighed er uændret siden kommunalbestyrelsens seneste afgørelse, og ansøgeren afgiver en erklæring herom på tro og love, skal kommunalbestyrelsen træffe afgørelse om udskiftning af bevilgede hjælpemidler uden at indhente yderligere oplysninger. Kommunalbestyrelsen kan desuden træffe afgørelse om reparation af et hjælpemiddel på baggrund af en erklæring på tro og love fra ansøgeren om behovet for reparation. Kommunalbestyrelsen kan i sammenhæng hermed opstille faste kriterier for reparation af visse hjælpemidler, f.eks. kriterier for prisen på reparation, hvor reparationen skal foretages, og hvor længe efter modtagelsen af hjælpemidlet reparation kan ske.

Stk. 2. Hvis ansøgeren har benyttet sig af retten til frit valg af hjælpemiddel, jf. § 112, stk. 3, i lov om social service, og hvis der på grund af ansøgerens frie valg undtagelsesvist skulle blive tale om ekstraordinært dyre eller hyppige reparationer eller hyppigere udskiftninger, skal udgifterne hertil afholdes af ansøgeren selv.

Stk. 3. Der ydes ikke hjælp til udgifter, som følger af brug af hjælpemidlet, f.eks. til drift, rengøring eller vedligeholdelse, jf. dog stk. 4-6.

Stk. 4. Der ydes hjælp til batterier til brug for hjælpemidler bevilget efter § 112 i lov om social service, som ikke kan købes i almindelig handel, eller som ikke kan eller bør udskiftes af ansøgeren.

Stk. 5. Der ydes hjælp til udskiftning af dæk og slanger til kørestole, hvis der er behov for mere end en årlig udskiftning. Ansøgeren betaler selv udgifterne til den første årlige udskiftning.

Stk. 6. Hjælp til førerhunde omfatter tillige et årligt beløb til dækning af løbende nødvendige udgifter til førerhunden.

§ 6. Efter § 112, stk. 3, i lov om social service kan ansøgeren vælge leverandør af hjælpemidler, jf. dog stk. 2. Hvis kommunalbestyrelsen har indgået en leverandøraftale, og ansøgeren ønsker at benytte en anden leverandør end den, som kommunalbestyrelsen har indgået leverandøraftale med, indkøber ansøgeren selv hjælpemidlet og får udgifterne hertil refunderet, dog højst med et beløb svarende til den pris, kommunen kunne have erhvervet hjælpemidlet til hos sin leverandør. Har kommunalbestyrelsen ikke indgået leverandøraftale, kan ansøgeren vælge leverandør, og støtten ydes efter regning, dog højst med et beløb svarende til prisen på det bedst egnede og billigste hjælpemiddel.

Stk. 2. Ansøgerens ret til at vælge leverandør af hjælpemidler efter stk. 1 gælder ikke, hvis kommunalbestyrelsen kan stille et hjælpemiddel til rådighed, som er fuldstændig identisk med det hjælpemiddel, som ansøgeren ønsker at anskaffe fra en anden leverandør.

Stk. 3. Ved indkøb af hjælpemidler efter reglerne i § 112, stk. 3, i lov om social service skal fakturaen fra den leverandør, som ansøgeren vælger, sendes og afregnes direkte med kommunen. Ansøgeren hæfter selv for egenandelen, der betales direkte til leverandøren. Det skal fremgå af fakturaen, om ansøgerens evt. egenandel er fratrukket.

Stk. 4. Det er en betingelse for, at kommunalbestyrelsen kan yde støtte til hjælpemidler indkøbt efter reglerne i § 112, stk. 3, i lov om social service, at det hjælpemiddel, som ansøgeren har valgt, opfylder de faglige specifikationer og krav til egnethed, som kommunalbestyrelsen har opstillet. Det er ansøgerens ansvar at sikre dette.

§ 9. Der kan ydes støtte til injektions- og testmaterialer (f.eks. sprøjter, kanyler, insulinpen, fingerprikker (lancetter), teststrimler og blodsuktermåleapparatur) til insulinkrævende diabetikere og til diabetikere, som er i kombinationsbehandling med insulin og tabletter eller andet godkendt injektionspræparat. Der kan ydes støtte til inhalator til administration af insulin, når injektion medfører meget svære lokalreaktioner som komplikation.

Stk. 2. Hjælpen til blodsuktermåleapparatur ydes med halvdelen af den samlede udgift.

Stk. 3. Til tabletbehandlede diabetikere, hvor lægen anser jævnlig blodsuktermåling for påkrævet, gives op til 150 stk. teststrimler og fingerprikker (lancetter) årligt.

§ 11. Der kan ydes støtte til ortopædisk fodtøj til personer med varige og svære foddeformiteter, jf. indikationer i bilag 1, hvis generne af foddeformiteten kan afhjælpes.

Stk. 2. Til dækning af udgifter ved anskaffelse af ortopædisk fodtøj afholder ansøgeren selv et beløb, der udgør 880 kr. pr. par for personer over 18 år og 490 kr. pr. par for børn og unge under 18 år.

Stk. 3. Der kan i forbindelse med bevilling af ortopædisk fodtøj gives tilsagn om forsåling eller udbedring af fodtøjet.

§ 12. Der kan ydes støtte til ortopædiske fodindlæg eller tilretning af almindeligt fodtøj til personer med en foddeformitet, jf. indikationerne i bilag 1, hvis generne af foddeformiteten kan afhjælpes, og personen uden brug af indlæg ville være henvist til at benytte ortopædisk fodtøj.

§ 13. Der kan ydes støtte til særlige beklædningsgenstande. Hjælpen ydes til dækning af merudgifterne.

§ 15. Der kan ydes støtte til briller og kontaktlinser, hvis følgerne af en medicinsk-optisk defineret, varig øjenlidelse kan afhjælpes, jf. indikationerne i bilag 2.

Stk. 2. Der kan ikke ydes støtte, når behovet for briller eller kontaktlinser alene skyldes en optisk synsfejl.

Stk. 3. Hvis problemet ikke kan løses lokalt, kan briller og kontaktlinser, jf. stk. 1, samt andre optiske synshjælpemidler og optikunderstøttende synshjælpemidler til personer med en medicinsk-optisk defineret, varig øjenlidelse eller et varigt synshandicap udleveres af Kennedy Centeret efter henvisning fra speciallæger i øjensygdomme, øjenafdelinger samt kommunale konsulenter eller synscentraler. Kennedy Centeret giver efterfølgende kommunen meddelelse om udlevering.

Stk. 4. Børne- og Socialministeriet fastsætter betalingen for synshjælpemidler, der udleveres af Kennedy Centeret, jf. stk. 3.

§ 17. I henhold til § 113, stk. 1, i lov om social service skal kommunalbestyrelsen yde hjælp til køb af forbrugsgoder, når betingelserne i § 112, stk. 1, er opfyldt. Der kan dog ikke ydes hjælp til forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo.

Stk. 2. Forbrugsgoder omfatter produkter, som er fremstillet og forhandles bredt med henblik på sædvanligt forbrug hos befolkningen i almindelighed.

§ 20. Hjælp til anskaffelse af øvrige forbrugsgoder ydes med et beløb svarende til 50 pct. af prisen på et almindeligt standardprodukt af den pågældende art.

Stk. 2. Der kan ud over støtte efter stk. 1 ydes hjælp til betaling af forskellen mellem prisen på et almindeligt standardprodukt og prisen på det bedst egnede og billigste produkt. Hjælpen ydes, hvis der foreligger ganske særlige forhold ved den nedsatte funktionsevne, som nødvendiggør anskaffelse af et forbrugsgode, der

1) er dyrere end et almindeligt standardprodukt eller

2) nødvendiggør særlig indretning.

Stk. 3. Hvis forbrugsgodet på grund af den nedsatte funktionsevne udelukkende fungerer som et hjælpemiddel, således at ansøgeren ikke kan benytte produktet efter sit formål som forbrugsgode, omfatter hjælpen den fulde anskaffelsespris på det bedst egnede og billigste produkt. Hjælpen kan ydes som udlån.

Stk. 4. Computere med standardsoftware, der understøtter hjælpemidler til blinde og svagsynede, dækkes med den fulde anskaffelsespris til det bedst egnede og billigste produkt. Hjælpen kan ydes som udlån.

Stk. 5. Der ydes kun hjælp efter denne bestemmelse, når udgiften i den enkelte ydelsessituation overstiger 500 kr.

Stk. 6. Der ydes ikke hjælp efter denne bestemmelse til forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo, f.eks. almindelige stole, borde, senge, telefoner, TV, radioer, DVD-afspillere, CD-afspillere, tablets m.v., som normalt findes i ethvert hjem, der måtte ønske det.

III. Generelt

Bevilling af hjælpemidler og forbrugsgoder skal medvirke til, at borgeren får mulighed for at føre en så normal og selvstændig tilværelse som muligt og i størst mulig grad gøre den pågældende uafhængig af andres bistand i dagligdagen.

Tildeling af et hjælpemiddel eller forbrugsgode skal samtidig sikre, at borgere med varigt nedsat funktionsevne, der ønsker det, får mulighed for at få eller bevare en tilknytning til arbejdsmarkedet.

Personkredsen omfatter borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne som følge af medfødt eller senere opstået handicap, sygdom eller som følge af ulykkeskader, der gør et hjælpemiddel nødvendigt.

Der skal være tale om en varigt nedsat funktionsevne, hvis konsekvenser er af indgribende karakter i den daglige tilværelse. Det indebærer, at der ikke inden for en overskuelig fremtid vil være udsigt til bedring af de helbredsmæssige forhold, og at der i lang tid fremover vil være et behov for at afhjælpe følgerne af den nedsatte funktionsevne. Normalt vil lidelsen være en belastning for borgeren resten af livet.

IV. Kriterier for bevilling

Hjælp kan ydes, når hjælpemidlet

- 1) i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne,
- 2) i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet eller
- 3) er nødvendigt for, at den pågældende kan udøve et erhverv.

Væsentlighed

Hjælpemidlet eller forbrugsgodet skal i *væsentlig* grad kunne afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne eller i *væsentlig* grad lette den daglige tilværelse i hjemmet. Vurderingen heraf er konkret og individuel, og spørgsmålet om, hvorvidt kravet om væsentlighed er opfyldt, fastlægges ud fra en samlet vurdering af hjælpemidlets eller forbrugsgodets betydning for at kunne afhjælpe borgerens funktionsnedsættelse. Der kan ved denne vurdering lægges vægt på bl.a. helbredsmæssige forhold, sociale forhold, og herunder familiemæssige forhold, f.eks. børn i familien, hjælpemidlets betydning for muligheden for at leve et liv som andre på samme alder og i samme livssituation, og om der evt. kan findes andre måder at kompensere for funktionsnedsættelsen på.

Det afgørende er, at behovet for hjælpemidlet eller forbrugsgodet sammenholdt med den konstaterede funktionsnedsættelse er af tilstrækkeligt omfang til, at der reelt bliver tale om en væsentlig afhjælpning af de varige følger af den nedsatte funktionsevne eller en væsentlig lettelse i den daglige tilværelse i hjemmet.

Hvis der er bevilget andre hjælpemidler, som vil kunne dække behovet for afhjælpning, så er det afgørende, om det ansøgte produkt giver en yderligere afhjælpning af funktionsnedsættelsen.

Den daglige tilværelse i hjemmet

Ved vurderingen af kravet om, at hjælpemidlet eller forbrugsgodet kan lette den daglige tilværelse i hjemmet, kan der bl.a. lægges vægt på hjælpemidlets eller forbrugsgodets funktion og vigtighed i forbindelse med borgerens ophold i hjemmet. Der kan fx lægges vægt på betydningen for den pågældendes mulighed for så vidt muligt at klare sig uden hjælp fra andre. Der kan desuden lægges vægt på betydningen for, at borgeren fortsat har mulighed for at klare sig og forblive i eget hjem.

Herudover kan der lægges vægt på hjælpemidlets eller forbrugsgodets funktion for andre, der hjælper borgeren til dagligt i hjemmet. Der kan fx være tale om en lift eller en særlig seng, som en plejer eller et familiemedlem bruger ved pleje af den pågældende.

De sociale forhold, herunder om borgeren har ægtefælle og børn, skal tages i betragtning ved vurderingen af behovet for et hjælpemiddel eller forbrugsgode. Det forventes som udgangspunkt, at fx ægtefælle eller børn medvirker ved udførelse af praktiske opgaver i hjemmet. Det offentlige kan dog ikke pålægge børn af borgere med nedsat funktionsevne mere arbejde i hjemmet end andre børn på samme alder udfører, ligesom det offentlige ikke kan pålægge en evt. ægtefælle arbejde i hjemmet udover, hvad der er normalt og ligger inden for rimelighedens grænser.

Udøvelse af erhverv

Der skal ved vurderingen lægges vægt på, om hjælpemidlet eller forbrugsgodet er nødvendigt for, at borgeren kan være i erhverv. Hjælpemidlet eller forbrugsgodet skal være en forudsætning for, at borgeren overhovedet kan være i erhverv og bevare tilknytningen til arbejdsmarkedet.

V. Praksis – Ankestyrelsens principmeddelelser om hjælpemidler og forbrugsgoder

Der er ikke tale om en udtømmende opstilling af Ankestyrelsens principmeddelelser.

Principmeddelelserne er udvalgt i sammenhæng med emnet for at belyse vores almindelige praksis på området. Principmeddelelser kan læses i fuld længde i Ankestyrelsens Principdatabase. Principdatabase findes på vores hjemmeside www.ast.dk

40-19

Principmeddelelsen fastslår, at et el-køretøj er et forbrugsgode, hvortil der som udgangspunkt kan ydes støtte til køb med 50 procent af prisen på et almindeligt standardprodukt. I særlige tilfælde har et el-køretøj reelt ikke en anden funktion end at fungere som et hjælpemiddel på linje med andre egentlige hjælpemidler. Hvis et el-køretøj udelukkende fungerer som et hjælpemiddel for borgeren, bevilges det med den fulde anskaffelsespris.

Ved vurderingen af behovet for et el-køretøj skal indgå borgerens helbredsmæssige og sociale forhold, herunder muligheden for at blive selvhjulpne og uafhængig af hjælp fra andre. Borgerens behov for et køretøj til transport i nærområdet, og muligheden for at færdes på anden vis skal desuden inddrages.

43-18

Principmeddelelsen fastslår, at kommunen yder støtte til ortopædisk fodtøj, ortopædiske fodindlæg eller tilretning af almindeligt fodtøj til borgere med varige og svære foddeformiteter, hvis generne kan afhjælpes med det ansøgte fodtøj eller indlæg. Det er en betingelse, at borgers foddeformitet er omfattet af indikationerne i hjælpemiddelbekendtgørelsens bilag 1.

Derudover er det en betingelse for støtte til ortopædiske fodindlæg eller tilretning af almindeligt fodtøj, at borger uden brug af indlæg ville være henvist til at benytte ortopædisk fodtøj.

Kommunen yder derudover støtte til ortopædisk fodtøj, ortopædiske fodindlæg eller tilretning af almindeligt fodtøj som et hjælpemiddel, hvis borger er omfattet af personkredsen for støtte til hjælpemidler. Det vil sige til borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når hjælpemidlet i væsentlig grad afhjælper denne. Det kan eksempelvis være tilfældet for borgere med hoftelidelser, der har indvirkning på fødderne.

30-17

Principmeddelelsen fastslår, at et produkt kun kan bevilges som et hjælpemiddel efter serviceloven, når det ikke kan bevilges efter anden lovgivning. Dette følger af servicelovens bestemmelse om subsidiaritetsprincippet.

Kommunen skal yde støtte til hjælpemidler, som har til formål at afhjælpe de varige følger af en nedsat funktionsevne. Et hjælpemiddel skal medvirke til, at borgeren får mulighed for at føre en så normal og selvstændig tilværelse som muligt og i videst muligt omfang gøre borger uafhængig af andres bistand i dagligdagen. Der kan alene ydes støtte til hjælpemidler, der i væsentlig grad afhjælper borgerens nedsatte funktionsevne.

Glukosemålingssystemet FreeStyle Libre kan både være et hjælpemiddel og et behandlingsredskab. Hvilken myndighed, der i givet fald bevilger produkt, afhænger af, hvordan produktet anvendes og administreres.

Hvis produktet ikke er et hjælpemiddel, skal kommunen ikke foretage en væsentlighedsvurdering.

Vurderer kommunen, at glukosemålingssystemet er et hjælpemiddel for borger, vil det bero på en konkret og individuel vurdering, om produktet i væsentlig grad yderligere end det allerede bevilgede injektions- og testmateriale kan afhjælpe borgerens varige følger af den nedsatte funktionsevne.

Kommunen kan i væsentlighedsvurderingen inddrage lægelige oplysninger om eventuelle bivirkninger af det allerede bevilgede injektions- og testmateriale. Dette kan fx være særlige fysiske gener, herunder nedsat følelse i fingerspidserne eller et særligt behov for mange daglige blodsuktermålinger, enten på grund af meget svingende blodsukker, eller hvis borgers erhverv kræver dette.

Det forhold, at borger oplyser fx, at glukosemålingssystemet er mere hensigtsmæssigt og nemmere at bruge eller skaber mere tryk for borger, kan ikke i sig selv føre til, at borger er væsentligt yderligere afhjulpet med glukosemålingssystemet. Det samme gør sig gældende i forhold til, at borger ikke bryder sig om at skulle stikke sig offentligt, eller at borger har skiftende arbejdssteder.

32-16

Principmeddelelsen fastslår, at der ikke kan ydes støtte til forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo. Som sædvanligt indbo anses forbrugsgoder, der er almindeligt udbredte, og som kan findes i ethvert hjem, der måtte ønske det. Robotstøvsugere anses for at være forbrugsgoder, der indgår i sædvanligt indbo

Hvilke forbrugsgoder, der indgår i sædvanligt indbo, bliver løbende ændret i takt med den almindelige samfundsudvikling. Ved vurderingen af, om et forbrugsgode er så almindeligt, at der ikke kan ydes hjælp til anskaffelsen efter reglerne om forbrugsgoder, må der tages hensyn til udviklingen i den almindelige levestandard og borgernes forbrugs- og levevaner. Med tiden vil flere forbrugsgoder blive mere almindeligt udbredt og vil efterhånden blive betragtet som sædvanligt indbo.

Ankestyrelsen finder, at vaskemaskiner, opvaskemaskiner, tørretumblere, mikrobølgeovne og almindelige køkkenmaskiner er forbrugsgoder, der indgår i sædvanligt indbo.

4-15

Principmeddelelsen fastslår, at et ståstøttestativ ligesom et gangstativ både kan være et hjælpemiddel og et behandlings-/træningsredskab.

Afgørelsen må bero på en konkret, individuel vurdering af lidelsens karakter og omfang, samt hvilket behov brugen af ståtøttestativet skal afhjælpe. Hvis det primære formål med et ståtøttestativ er at afhjælpe den manglende ståfunktion, skal ståtøttestativet betragtes som et hjælpemiddel. Det skal herefter vurderes, om bestemmelsens krav om væsentlighed er opfyldt.

Hvis ståtøttestativet primært skal anvendes til at forbedre funktionsevnen eller forebygge yderligere forværring af funktionsevnen, skal det betragtes som et træningsredskab eller et behandlingsredskab.

94-15

Principmeddelelsen fastslår, at en kædedyne kan bevilges, når hjælpemidlet i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne eller i væsentlig grad kan lette den daglige tilværelse i hjemmet. Hvis formålet med det ansøgte er at forbedre funktionsevnen eller forebygge yderligere forværring af funktionsevnen som et alternativ til anden behandling, skal det ansøgte betragtes som et behandlingsredskab.

11-14

Principmeddelelsen fastslår, at kommunen ikke kan træffe afgørelse om afslag på støtte til briller/kontaktlinser alene med henvisning til udgiftsniveauet for det ansøgte.

Kommunen skal tage stilling til, om ansøger er omfattet af personkredsen, der har en øjenlidelse med indikation for hjælp til briller og kontaktlinser.

Sygdomsbetinget dobbeltsyn uden mulighed for operativ korrektion er opført på listen over øjenlidelser, der indikerer hjælp til briller og kontaktlinser. Begrebet "sygdomsbetinget" må efter en naturlig sproglig og lægelig forståelse anses for også at omfatte medfødte lidelser.

Dernæst må kommunen vurdere lidelsens sværhedsgrad og hvilken grad af ekspertise, der er nødvendig for at korrigere for lidelsen.

På listen over medicinsk-optisk definerede varige øjenlidelser fremgår, at der er tale om sjældne lidelser, hvor det kræver en særlig sagkundskab at korrigere for lidelsen. Det vil sige, at lidelsen har et omfang, hvor der ikke kan korrigeres for lidelsen alene ved hjælp af standardglas/kontaktlinse.

59-13

Principmeddelelsen fastslår, at en smartphone er et forbrugsgode, som indgår i sædvanligt indbo, da den findes i ethvert hjem, som må ønske det. Der kan derfor ikke ydes støtte til anskaffelse efter reglerne i serviceloven om støtte til forbrugsgoder.

Ved denne vurdering er det af afgørende betydning, at smartphones må vurderes i sammenhæng med andre lignende elektroniske hjælpemidler, som også efter Ankestyrelsens opfattelse kan anses som sædvanligt indbo. Her tænkes på andre typer af mobiltelefoner, almindelige fastnettelefoner, bærbare computere, tablet computere og GPS'er.

Disse elektroniske hjælpemidler supplerer hinanden, således at forbrugeren afhængig af behov kan vælge et eller kombinere flere af disse produkter. Forekomsten af flere af disse produkter i

danske familier er så udbredt, at vi vurderer, at en smartphone i servicelovens forstand må betragtes som sædvanligt indbo.

153-11

Et digitalkamera var et forbrugsgode, som indgik i sædvanligt indbo. Der kunne derfor ikke ydes støtte til anskaffelse efter reglerne i serviceloven om støtte til forbrugsgoder.

197-11

Principmeddelelsen fastslår, at en kommune var berettiget til at frakende en borger en manuel kørestol og en minicrosser i forbindelse med tilretning af el-kørestol.

Det daglige kørselsbehov var dækket med el-kørestolen og den bevilgede handicapbil, som borgeren selv kørte.

En minicrosser og en manuel kørestol ville således ikke yderligere afhjælpe borgerens nedsatte funktionsevne eller i væsentlig grad lette den daglige tilværelse i hjemmet.

261-09

Principmeddelelsen fastslår, at et ståstøttebord i det konkrete tilfælde ikke kunne betragtes som et hjælpemiddel. Ståstøttebordet havde ikke til formål at afhjælpe de varige følger af ansøgerens funktionsnedsættelse, men derimod gennem træning at forbedre, vedligeholde eller hindre forringelse af funktionsniveauet.

C-30-06

Principmeddelelsen fastslår, at en pedalon (elektrisk fodcykel) ikke kunne betragtes som et hjælpemiddel, da den ikke havde til formål at afhjælpe de varige følger af en funktionsnedsættelse, men derimod gennem træning tog sigte på at forbedre, vedligeholde eller hindre forringelse af det aktuelle funktionsniveau. En kvinde, der led af muskelsvind, var derfor ikke berettiget til hjælp til anskaffelse af en pedalon efter servicelovens hjælpemiddelbestemmelser.

C-61-01

Principmeddelelsen fastslår, at der efter hjælpemiddelbekendtgørelsen ydes hjælp til udskiftning af dæk og slanger til kørestole, hvis der er behov for mere end én årlig udskiftning. Ansøgeren betaler selv den første årlige udskiftning.

Ankestyrelsen har truffet afgørelse om, at en kørestolsbruger kun skal betale udgifterne til én årlig udskiftning af dæk og slanger, uanset antallet af kørestole. Der er således ikke grundlag for at pålægge kørestolsbrugere at betale for den første årlige udskiftning af dæk og slanger på hver kørestol, der er ydet som hjælpemiddel.

VI. De konkrete mødesager

Sagerne er grupperede i overordnede temaer. Der kan være flere temaer og delelementer i en enkelt sag. Sagen vil alene fremgå én gang nedenfor og under et enkelt tema udvalgt efter, hvad der umiddelbart forekommer mest relevant i den enkelte sag.

Personkreds

Personkredsen omfatter borgere med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne som følge af medfødt eller senere opstået handicap, sygdom eller som følge af ulykkesskader, der gør et hjælpemiddel nødvendigt.

Der skal være tale om en varigt nedsat funktionsevne, hvis konsekvenser er af indgribende karakter i den daglige tilværelse. Det indebærer, at der ikke inden for en overskuelig fremtid vil være udsigt til bedring af de helbredsmæssige forhold, og at der i lang tid fremover vil være et behov for at afhjælpe følgerne af den nedsatte funktionsevne. Normalt vil lidelsen være en belastning for borgeren resten af livet.

Sag nr. 1. Stadfæstelse. Mand med bl.a. inkontinens søger om hjælp til **bleer/indlæg**. Det fremgår af de lægelige oplysninger, at behandlingsmulighederne ikke er udtømte, og funktionsnedsættelsen er dermed ikke varig.

Sag nr. 2. Stadfæstelse. Borger lider af slidgigt i knæene og deltager i et behandlingsforløb hos en fysioterapeut for at bedre gangkvaliteten og lindre smerter. Der ansøges via bandagist om **knæbandager** for at stabilisere knæene og smertelindre. Behandlingsmulighederne er på nuværende tidspunkt ikke udtømte, da det kan ikke udelukkes, at borgers funktionsevne vil forbedres af fysioterapiforløbet.

Væsentlighedskriteriet

Når det er afklaret, om et produkt er et hjælpemiddel for ansøgeren, og at ansøgeren er i personkredsen, så skal det undersøges, om de øvrige betingelser for bevilling af støtte er opfyldt. Nedenstående sager belyser, om der for ansøgeren er tale om en væsentlig afhjælpning og lettelse i den daglige tilværelse.

Sag nr. 3. Hjemvisning. Sagen ikke tilstrækkeligt oplyst. Borger er isoleret i hjemmet. Der er ikke tilstrækkelige objektive oplysninger om borgers samlede gangfunktion, og om borger som følge heraf er afskåret fra at færdes i sit nærområde uden brug af et **el-køretøj**.

Sag nr. 4. Ændring. **Granulatdyne** som hjælpemiddel til pige på 7 år. Kommunen gav afslag med den begrundelse, at der var tale om et supplement til behandlingen/behandlingsredskab. Væsentlig afhjælpning af funktionsnedsættelsen ved at skabe ro i løbet af dagen og hjælper med indsovning.

Sag nr. 5. Hjemvisning. Sagen er ikke tilstrækkeligt oplyst til, at vi kan afgøre, om borger har ret til en **el-scooter som forbrugsgode eller hjælpemiddel**. Der foreligger ikke lægelige oplysninger om omfanget af borgers funktionsnedsættelse med hensyn til at færdes, herunder om der foreligger særlige skånebehov i forhold til borgers Parkinsons sygdom/demens, der er en sygdom, som progredierer. Der mangler også oplysninger om, hvorvidt borger bør gå så langt, som gangtesten viste (ca. 500 meter), når man tager hans Parkinsons sygdom/demens i betragtning.

Sag nr. 6. Hjemvisning. Sagen er ikke tilstrækkeligt oplyst til, at vi kan afgøre, om borger har ret til et **el-køretøj/en kabinescooter** som forbrugsgode eller hjælpemiddel. Der foreligger ikke lægelige oplysninger om omfanget af borgers funktionsnedsættelse med hensyn til at færdes, herunder om der foreligger særlige skånebehov i forhold til borgers kronisk nedsatte lungefunktion, hans svækkede immunforsvar og hans vandladningsproblemer. Borger kan ikke

tage offentlige transportmidler på grund af vandladningsproblemer, da han ofte har brug for et toilet i nærheden.

Sag nr. 7. Stadfæstelse. Borger lider af bl.a. kræft, hjertelidelse med hjertestop og blindhed. Borger opfylder ikke betingelserne for **nødkald**. Funktionsnedsættelsen er betydelig med faldepisoder. Har praktisk og personlig hjælp i hjemmet og hjemmesygeplejerske. Kan betjene en ældrevenlig mobiltelefon med nødkaldsknap

Sag nr. 8. Stadfæstelse. Kvinde, 53 år, med bipolar affektiv sindslidelse søger **servicehund** til at hjælpe og støtte i hverdagen. Hunden skal skabe tryghed og bryde isolationen, så borger på sigt kan passe et arbejde og få et socialt liv. Vi stadfæster kommunens afgørelse, da borger kan udføre aktiviteter og færdes uden for hjemmet om end med besvær.

Sag nr. 9. Stadfæstelse. Mand, 53 år, førtidspensionist, søger **servicehund** til afhjælpning af gener som følge af PTSD, angst, depression og epilepsi. Vi stadfæster afgørelsen, da borger omend med besvær kan udføre daglige aktiviteter og færdes ude. Borgers behov for tryghed og hjælp til at bryde isolation kan afhjælpes med almindelig hund. Der er ikke helbredsmæssige oplysninger i sagen, der dokumenterer behov for epilepsihund eller epilepsialarm.

Sag nr. 10. Hjemvisning. Borger med diabetes type 1 gennem mange år søger om **FreeStyle Libre glukosemåler**. Borger har komplikationer i form af neuropati og retinopati. Vi hjemviser sagen, da kommunen ikke har godtgjort, at borger kan anvende traditionelle blodsuktermålere.

Sag nr. 11. Stadfæstelse. Ikke ret til **kabine el-scooter**. Kan gå, cykle og benytte offentlig transport.

Sag nr. 12. Stadfæstelse. Ikke ret til **el-scooter**. Har god balance og kan anvende offentlig transport. Ikke isoleret i hjemmet uden el-scooter.

Sag nr. 13. Hjemvisning. Afgørelse om **Dreampad** (hovedpude med indbygget musik) til barn med autisme og ADHD. Der mangler oplysninger, der kan belyse funktionsnedsættelse, og om behandlingsmulighederne er udtømte, samt om kommunens anviste løsning vil afhjælpe hans funktionsnedsættelse.

Yderligere væsentlig afhjælpning

Hvis der er bevilget andre hjælpemidler, som vil kunne dække behovet for afhjælpning, så er det afgørende, om det ansøgte produkt giver en yderligere afhjælpning af funktionsnedsættelsen.

Sag nr. 14. Stadfæstelse. Borger har tidligere været bevilget en kørestol, da hun var amputeret på det ene ben fra knæet. Hun har fået bevilget en ny kørestol, der passer til, at hun nu er amputeret på begge ben fra knæet. Ikke godtgjort, at det vil være en yderligere væsentlig afhjælpning af funktionsevnen eller lettelse af den daglige tilværelse i hjemmet at **beholde den gamle kørestol** til brug på 1. sal til rengøring og besøg af børnebørn.

Sag nr. 15. Stadfæstelse. Borger lider af type 1 diabetes og har ansøgt om nogle **særlige lancetter** til at måle blodsukker, som dog er dyrere end de standard produkter kommunen tilbyder. Ikke godtgjort, at de særlige lancetter i yderligere væsentlig grad vil afhjælpe borgers

funktionsnedsættelse set i forhold til standard lancetter, selvom borger oplever, at de særlige lancetter er hurtigere at måle med, medfører færre gener og er mere hygiejniske.

Sag nr. 16. Stadfæstelse. **FreeStyle Libre glukosemåler** giver ikke yderligere væsentlig afhjælpning. Borger er kompenseret med almindelige testmaterialer.

Sag nr. 17. Stadfæstelse. **FreeStyle Libre glukosemåler** giver ikke yderligere væsentlig afhjælpning. Borger er kompenseret med almindelige testmaterialer.

Sag nr. 18. Stadfæstelse. Ikke ret til **lejringssvogn**, da borger er tilstrækkeligt afhjulpet for sit behov for udstrækning og stillingsskifte, og da det, at det ansøgte vil være hensigtsmæssigt at anvende, ikke er tilstrækkeligt til at opfylde kravet om yderligere væsentlig afhjælpning. Kommunen har vejledt om, at borger kan indrette sig således, at borgers behov for hvile påvirker STU-forløb mindst muligt.

Sag nr. 19. Stadfæstelse. Kvinde søger om **ekstra kørestol** til udendørs brug. Den kørestol, hun allerede er bevilget, fungerer godt i hverdagen og har dæk, som kan køre ude og inde, og hun vil derfor ikke være væsentligt yderligere afhjulpet med en ekstra kørestol til udendørs brug.

Sag nr. 20. Stadfæstelse. Ikke ret til **Freestyle Libre glukosemåler**, da borger, om end med besvær i visse situationer, er i stand til at benytte det allerede bevilgede injektions- og testmateriale. Freestyle Libre er derfor ikke væsentlig yderligere afhjælpning for borger.

Sag nr. 21. Stadfæstelse. Borger lider af Parkinsons og følger efter ulykker i form af bl.a. stivhed og smerter i nakken og højre arm, som ikke kan bruges. Borger anvender bevilget rollator i dagligdagen i hjemmet herunder i køkkenet. Anvender også almindelig stol og lænestol i dagligdagen. En **arbejdsstol** vil ikke i væsentlig grad kunne afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne eller i væsentlig grad kunne lette den daglige tilværelse i hjemmet.

Sag nr. 22. Ændring. Borger er 12 år og døv og anvender cochlear implant, som hun tager ud, når hun sover, og derfor er afhængig af at blive vækket af andre. Væsentlig yderligere afhjælpning i hverdagen med et **vækkeur med vibratorfunktion** eller en kraftig vibrator, som kan tilkobles til en smartphone, så hun selv kan bestemme, hvornår hun vil vågne om morgenen eller efter en lur m.v.

Stadfæstelse. Ikke væsentlig yderligere afhjælpning i hverdagen med et **vækkeur, der kobles til brandalarm og dørklokke**.

Sædvanligt indbo

Man kan få hjælp til køb af forbrugsgoder, hvis man er i personkredsen, og hvis væsentlighedskriteriet er opfyldt. Hjælpen ydes som udgangspunkt med 50 pct. Visse produkter kan man dog ikke få hjælp til. Det gælder blandt andet, hvis produktet må anses for at være sædvanligt indbo, fx vaskemaskine, bord, stole, computer og mobiltelefoner. Nedenstående sager belyser dette.

Sag nr. 23. Stadfæstelse. Ikke ret til **gel-siddepude**, da produktet er et forbrugsgode, der indgår i sædvanligt indbo.

Sag nr. 24. Stadfæstelse. Borger har ikke ret til **en iPad**, som er et forbrugsgode, der indgår i sædvanligt indbo.

Sag nr. 25. Stadfæstelse. Borger har ikke ret til en **madras til sin hospitalsseng**. Borger har slidgigt i ryggen og diabetes type 2, men har ikke tryksår eller risiko herfor. Den nuværende madras til hospitalssengen er ikke fremstillet specielt til personer med en varig nedsat funktionsevne som målgruppe. Hun fik bevilget en hospitalsseng med almindelig skummadras i 2013. En madras kan købes i almindelig handel og er et forbrugsgode, der indgår i sædvanligt indbo.

Sag nr. 26. Stadfæstelse. Borger har ikke ret til en **arbejdsstol**. Borger ønsker en arbejdsstol til at køre rundt på i køkkenet under madlavning. Borgers behov for en stol til at tilberede mad og arbejde i køkkenet kan dækkes med en almindelig kontorstol med god rygstøtte og hjul, som kan højdereguleres, og som er et forbrugsgode, der indgår i sædvanligt indbo. Borger kan rejse og sætte sig på en stol uden synlige problemer og har ikke behov for en særlig indretning af en stol, herunder bl.a. bremse.

Sag nr. 27. Hjemvisning. Kvinde med PTSD, Aspergers og periodiske depressioner søger om **servicehund**. Sagen er ikke tilstrækkeligt oplyst til, at vi kan afgøre, om behandlingsmulighederne er udtømte, og i bekræftende fald om en servicehund vil være en væsentlig afhjælpning.

Sag nr. 28. Stadfæstelse med anden begrundelse. Afslag på **handsker med varme**. Sædvanligt indbo på linje med andre handsker, tøj m.m. Forhandles i fritidsaktivitets butikker til brug for jagt, fiskeri m.m.

Sag nr. 29. Stadfæstelse. Afslag på **3-hjulet cykel**. Kan afhjælpes med ladcykel, som er sædvanligt indbo.

Særlige bestemmelser om støtte til visse hjælpemidler (hjælpemiddelbekendtgørelsen)

I hjælpemiddelbekendtgørelsen er der en række særlige bestemmelser om støtte til visse hjælpemidler. Det er blandt andet støtte til injektions- og testmaterialer til brug for diabetikere, ortopædisk fodtøj til personer med varige og svære foddeformiteter samt briller/kontaktlinser.

Sag nr. 30. Ændring. Ansøgning om **filterbriller**, da borger bliver generet af blændinger i hjemmet og i trafikken. Borgers lidelse falder ind under indikationerne i hjælpemiddelbekendtgørelsen, og brillerne afhjælper borgers lysoverfølsomhed.

Sag nr. 31. Stadfæstelse. Borger lider af en rygmarvsskade og er fast kørestolsbruger. Hans nuværende **kørepose** er slidt op, og han er ikke afhjulpet med varmt tøj/tæpper. Ikke grundlag for at tilsidesætte, at kommunen har beregnet egenbetaling, fordi kommunen i overensstemmelse med vejledningen har vurderet, at der er tale om en særlig beklædningsgenstand.

Sag nr. 32. Stadfæstelse. Afslag på udskiftning af tidligere bevilget **el-cykel**. Der kan ikke bevilges støtte til vedligeholdelse af hjælpemidler. Ifølge forhandler er der ikke noget i vejen med cyklen.

Sag nr. 33. Stadfæstelse. Udgift til **polering af øjenprotese** i akryl anses for at være en driftsudgift, der ikke kan ydes støtte til efter reglerne om hjælpemidler.

Sag nr. 34. Stadfæstelse. Borger bevilget manuel kørestol som hjælpemiddel for 6 år siden. Ikke godtgjort, at borger har afholdt udgiften til den første årlige udskiftning og har behov for ny **udskiftning af dæk** til manuel kørestol.

Sag nr. 35. Hjemvisning. Borger har en fodlidelse omfattet af hjælpemiddelbekendtgørelsens bilag 1. Sagen er ikke tilstrækkeligt oplyst til, at vi kan afgøre, om borger uden ansøgte **fodindlæg** vil være henvist til at benytte ortopædiske sko.